

ANNUAL PORTION: P-8, L-10, 13,P- 14,(PART-2) POEM- 11.LEK (COMPLETE THE POEM 1st 6 LINES),LETTER WRITING(MUKHYADHAPAKAS SUTTISATHI ARJ),STORY WRITING-HUSHAR KAVALA, UNSEEN PSSAGE,SEEN-L-12. ROJNISHI, GRAMMER: PREPOSITIONS,CONJUCTIONS

(LEARN N.B.,T.B. & WORKSEET WELL)

कविता ८ .शब्दांचे घर

कठीण शब्द

१. शब्दांचे २. वेलांटीचा ३. एकोप्याने ४. झिरपत ५. अर्थ ६. अक्षर ७. अंकुर
८. मोकळी ९.अंतर १०. वेगळा

शब्दार्थ लिहा.

- 1.हळवे 2. मेळ 3. धुसफूस 4.भान 5.झिरपणे

समानार्थी शब्द लिहा

- 1.स्वर 2. मेळ 3.एकोपा 4.छप्पर 5.लळा

विरुद्धार्थी शब्द लिहा.

- 1.सुंदर 2.हळवे 3. छान 4. प्रत्येकाला 5. सुख

अर्थ सांगून वाक्य बनवा.

- 1.कानोकानी - 2.काळीजभर-

प्र. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

- १.सुंदर सुंदर घर कशाचे आहे ? २ .मधले अंतर कुरवाळाया कुणाचे छप्पर आहे ?
३. एकोप्याने कोण खेळायचे ? 4. शब्दांच्या घरात राहणारे कोण आहे ?
5.अवतीभवती झिरपणारे कोण आहे ?

रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.

१. मधले अंतर कुरवाळाया रेघांचे ----- आहे. (छप्पर, वेलांटी)
२. शब्दांचे घर -----आहे .(सुंदर, आनंद)
३. शब्दांच्या सुंदर घराला ----- ही सोबत करतात. (विरामचिन्हे, स्वर)
४. एकोप्याने सगळे ----- खेळायचे. (अक्षर, स्वर)

१०. पंडिता रमाबाई

कठीण शब्द -

१. देशभक्त	२. अपंग	३. संस्कृत	४. कल्याण	५. स्वावलंबी
६. विवाह	७. व्यवसाय	८. रूढींच्या	९. आयुष्य	१०. वंचित

शब्दार्थ लिहा.

1. अनुवाद	2. ख्याती	3. हातभार लावणे	4. पंडिता	5. रूढी

समानार्थी शब्द लिहा

1. धनवान	2. सुधारणा	3. अपार	4. तेज	5. निश्चय

विरोधी शब्द लिहा.

1. वक्ता	2. आठवण	3. विधवा	4. स्वावलंबी	5. अंध

लिंग बदला.

1. स्त्री	2. सासरा	3. बंधू	4. विद्वान	5. विधवा

वचन बदला.

1. स्त्री	2. चित्र	3. दोरी	4. टोपली

अर्थ सांगून वाक्य बनवा. 1. संघर्ष 2. अट घालणे -

प्र. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. रमाबाईचे पती बिपिन बिहारी मेधावी यांची काय म्हणून ख्याती होती ?

२. रमाबाईंनी मुक्तीमिशनची स्थापना कशासाठी केली

३.पंडिता रमाबाईचा विवाह कोणाबरोबर झाला होता ?

४ . त्यांच्या मुलीचे नाव काय होते ? ५. सहस्त्रकातील कर्मयोगिनी कोण होती?

१.रमाबाईचे पती बिपिनबिहारी मेधावी यांची-----म्हणून ख्याती होती .(वकील, शिक्षक)

२.स्त्रीयांसाठी ----- सभा रमाबाईंनी कोलकत्ता शहरात घेतली. (पहिली, एक)

३. स्त्रीयांनी शिकले पाहिजे ,-----पाहिजे.(शिकवले, पहिले)

४. मुलींना शिक्षण घेऊन ----- करण्यासाठी रमाबाईंनी मुक्तीमिशनची स्थापना केली.(स्वावलंबी, योगिनी)

१३. अदलाबदल

कठीण शब्द-

१. जमली २. घट्ट ३. प्रत्येक ४. ताकदही ५. कल्पना
६. अजिबात ७. दुष्टीनीं ८. भिडली ९. सुईदोरा १०. गल्लीत

शब्दार्थ-

- १.व्रात्य २.पारा चढणे ३. चीत करणे ४. एक डाव ५.ध्याती

समानार्थी शब्द -

१. ताकद २.वरचढ ३. ठामपणे ४. भिडणे ५. भलतेच

विरुद्धार्थी शब्द -

- १.घट्ट २. फरक ३. हरणे ४. पक्के ५. बाहेर

वचन बदला-

- १.कपडा २.रंग ३.पोर ४.पैसा ५.कुस्ती

लिंग बदला -

१. शेजारी २. बालक ३. तरुण ४. लेखक ५. म्हातारा

अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा.

- १.गळ घालणे २. चीत करणे -

कोण कोणाला म्हणाले ?

१. "चल ये ,मी तुझ्याबरोबर कुस्ती लढतो ."

२. "पण मला वाचायला आई आहे ."

३."अरे ,असे मित्रांपासून पळताय काय ?"

योग्य विरामचिन्हे वापरून वाक्ये पुन्हा लिहा .

१. अरे अमृत इसाब तुम्ही दोघे किती एकसारखे आहात

२.पण तुझं काय तू काय घालणार इसाबने विचारले.

प्र.एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. इसाब व अमृत यांचे घर कोठे होते ?

२.एका ब्रात्य मुलाला कोणती खोडकर कल्पना सुचली ?

प. पुढील वाक्यांत कंसातील योग्य वाक्प्रचार लिहा.

१. घरी आलेल्या पाहुण्यांना बाबांनी राहण्यासाठी -----.(गळ घातली ,भुरळ घातली)

२. बाळू नवीन छत्री कोठेतरी विसरून आला, हे पाहून आईचा ----- (पारा चढला ,कौतुक वाटले)

३.रस्त्यावर भांडणाऱ्या कुत्र्यांच्या आवाजाने नीताच्या -----.(पोटात कावळे ओरडले ,पोटात गोळा आला)

४.त्याची करुण कहाणी ऐकून सर्वांची मने----- (हेलावून गेली ,हबकून गेली)

१. "पण मला वाचवायला ----- आहे ."

२.-----च्या सणाला दोघांनी नवीन शर्ट घातले होते .

३.एका ----- मुलाला एक खोडकर कल्पना सुचली .

४. हसनभाई काय सांगत आहेत ते ऐकायला शेजारपाजारच्या ----- ही तिथे जमल्या.

कविता – १४.संतवाणी

प्र. संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा .

ऐसे कैसे झाले भोंदू। कर्म करोनि म्हणती साधू ॥ १ ॥

अंगा लावूनिया राख । डोळे झाकुनि करती पाप ॥ २ ॥

दावुनी वैराग्याची कळा । भोगी विषयांचा सोहळा ॥ ३ ॥

तुका म्हणे सांगो किती । जळो तयांसी संगती ॥ ४ ॥ - संत तुकाराम

व्याकरण - शब्दयोगी अव्यय व उभयान्वयी अव्यय

प्र. खालील वाक्यातील शब्दयोगी अव्यय शोधा, व लिहा .

१. मुले सायंकाळी घराकडे गेली.
२. शेतकरी दुपारी झाडाखाली विश्रांती घेत होता .
३. सूर्य डोंगरामागे गेला.
४. गुरुजी फव्याजवळ उभे राहून शिकवीत होते.
५. मोराच्या डोक्यावर तुरा असतो.

प्र. खालील वाक्यांतील शब्दयोगी अव्यये अधोरेखित करा .

१. आमच्या शाळेसमोर वडाचे झाड आहे.
२. मुलांनी फुगेवाल्याभोवती गर्दी केली.
३. आमचा कुर्ता मला नेहमी मित्राप्रमाणे भासतो.
४. देशाला देण्यासाठी तुमच्याकडे दहा मिनिटे वेळ आहे का ?

प्र. खालील वाक्यातील उभयान्वयी अव्यय ओळखा व लिहा.

१. मी वर्गात शिरलो आणि शाळेची घंटा झाली.
२. ढग खुप गर्जत होते पण पाऊस मुळीच पडला नाही.
३. यंदा पाऊस पडला म्हणून पिके बरी आली.
४. मी घरी पोचलो तेव्हा घड्याळात सहा वाजले होते.
५. मला मुंबईची हवा आवडत नाही , कारण तेथे फार उकडले.

प्र. चौकटीत दिलेल्या उभयान्वयी अव्ययांचा योग्य वापर करून रिकाम्या जागा भरा.

{परंतु, वा, म्हणून ,तरी, आणि ,किंवा }

१. मंगल खंजिरी -----टाळ छान वाजवते .
२. काका आला ----- काकी आली नाही .

३. कुंदाचा पाय मुरगळला म्हणून ती शाळेत येऊ शकली नाही .

४. मला बूट ----- चप्पल खरेदी करायची आहे .

५. धो धो पाऊस पडत होता ----- मुले पटांगणावर खेळत होती .

प्र. दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. भारतातील स्त्रियांची पहिली सभा कुठे व कोणी भरविली होती ?

२. सर्व मुले सैरावैरा का पळून गेली ?

३. स्त्रियांनी शिकणे व शिकवणे यासाठी काय करायला पाहिजे असे रमाबाईंना वाटत होते ?

४. सर्वजण कशाने हेलावून गेली ?

थोडक्यात उत्तरे लिहा .

१. पंडिता रमाबाईंना स्त्री जातीविषयी अपार प्रेम होते .हे त्याच्या कोणत्या उदारगांवरून समजते ?

२. "शब्दांचे घर " याकवितेच्या आधारे शब्दांचे महत्त्व लिहा?

३.इसाबला वाचवण्यासाठी अमृतने काय केले ?

पत्रलेखन -मुख्याध्यापकास सुट्टीसाठी अर्ज

कथालेखन -हुशार कावळा

[मुद्दे - एक कावळा - खूप तहान लागते - जवळपास पाणी नाही-एक घरापुढे मडके -

मडक्याच्या तळाशी पाणी - विचार करतो-युक्ती सुचते-खडे टाकतो-पाणी वर येते-तहान भागते .]

कविता पूर्ण करा - ११. लेक कवयित्री - अस्मिता जोगदंड - चांदणे

कठिण शब्द - अशुध्द शुध्द

***** ALL THE BEST *****